J. SLIS, 16(4): 99-112, Winter 2024

ISSN: 2008-5222
slis.scu.ac.ir

Shahid Chamran University of Ahvaz

Journal of Studies in Library and Information Science
(*JSLIS*)

https://doi.org/10.22055/slis.2025.39980.1944

Research Paper

Identifying effective factors in motivating students to study with a scientometric approach

Fatemeh Bahlool[1], Mahdia Khazaneha[2*], Somayeh Fazely[3]

1. MA student in Information Management, Department of Knowledge and Information Science, Faculty of Education and Psychology, Shahid Chamran University of Ahvaz, Ahvaz, Iran
2. Assistant Professor of Knowledge and Information Science, Neuroscience Research Center, University of Medical Sciences, Kerman, Iran
3. MA in Information Management, Department of Knowledge and Information Science, Faculty of Education and Psychology, Shahid Chamran University of Ahvaz, Ahvaz, Iran

Article Info.

Received: 2024/01/30 **Accepted**: 2024/07/31

Abstract

Background and Objectives: Reading and studying are complex intellectual processes shaped not only by cognitive abilities but also by motivational, emotional, and social factors. Among these, reading motivation plays a pivotal role in fostering effective learning strategies and academic achievement. Motivation influences students' persistence, comprehension, and engagement, ultimately determining the depth and quality of learning. Intrinsic and extrinsic motivations, parental support, teaching methods, and access to educational resources collectively shape students' approaches to study. Given the decline in reading motivation reported in some contexts and the limited evidence on the scientometric structure of research in this area, this study aims to systematically explore global scholarly production related to reading motivation. Specifically, it investigates the most frequently used keywords, leading countries, influential authors, and the centrality of concepts, subjects, and researchers in the literature published between 1983 and 2021. The objective is to map the intellectual landscape of reading motivation research, identify thematic clusters, and provide insights that inform educational practice and policy.

Methodology: This study adopts a scientometric approach combined with social network analysis, citation analysis, and co-word analysis. The data set was retrieved from the Web of Science database covering publications from 1983 to 2021. A comprehensive search strategy was applied, using keywords such as "motivation study," "reading motivation," and "study stimulation," alongside educational terms including "school," "children," "teenager," and "high school student." After refining and cleaning the results, 282 relevant articles were selected. Data processing was conducted with Bibexcel, and visualization was performed using VOSviewer, NetDraw, and Ucinet. Centrality measures including degree, betweenness, and closeness centralities were calculated to identify the structural significance of concepts, subjects, and researchers. Thematic clustering was applied to map co-word relationships and to categorize research into six conceptual clusters. Co-authorship analysis was further employed to highlight collaborative patterns and intellectual hubs in the field.

Findings: The analysis revealed that the most frequently used keywords in reading motivation studies were "intrinsic motivation," "childhood motivation," "reading motivation," "comprehension," "achievement," and "literacy." These concepts also scored highly in centrality indices, emphasizing their foundational role in the structure of the field. From a geographical perspective, the United States, Germany, the United Kingdom, and

Australia were identified as the most influential contributors, producing the majority of publications and shaping research trends.

In terms of authorship, scholars such as Wigfield, Guthrie, Schiefele, Barbosa, and Christovao emerged as central figures. Their contributions not only advanced theoretical understanding but also served as connecting nodes linking different schools of thought. Thematic clustering resulted in six categories:

1. **External motivation in childhood** – focusing on the role of parents, teachers, and librarians in shaping early reading habits.
2. **Adolescent motivation development** – highlighting the transition from external to intrinsic motivation through assignments, educational strategies, and self-regulation.
3. **Intrinsic motivation and academic success** – showing how self-directed and goal-oriented learning leads to independent and sustained study behaviors.
4. **Linguistic and neurological factors** – addressing comprehension challenges and the role of interventions such as magnetic stimulation in improving learning.
5. **Negative determinants of motivation** – identifying lack of autonomy, absence of goals, or insufficient self-regulation as barriers, while recognizing the compensatory role of external supports.
6. **Solitude as motivation** – emphasizing reading as companionship and consultation, where students view books as sources of personal growth and support.

From a disciplinary perspective, education and educational research, psychology, linguistics, neuroscience, and pediatrics were the most central fields. These domains demonstrate the interdisciplinary nature of reading motivation research, integrating insights from cognitive science, social science, and pedagogy. Betweenness centrality measures further showed that educational research and psychology function as bridges linking multiple disciplines, facilitating cross-field knowledge exchange

Discussion: The findings suggest that reading motivation is both an antecedent and consequence of academic achievement. Early comprehension skills enhance literacy and writing abilities in adulthood, underscoring the importance of fostering motivation from childhood. While external motivators such as parental involvement, teacher guidance, and structured assignments are essential for initiating interest in reading, the ultimate educational goal lies in transforming these into intrinsic motivations. Intrinsic motivation ensures that learners engage in study not because of external rewards or pressures but due to internalized goals, autonomy, and curiosity.

Keywords: Motivation to study, Students, Scientometrics, Web of science

***Corresponding author** **Email:** khazaneha.m@gmail.com

How to Cite:. Bahlool, F., Khazaneha, M., & Fazely, S. (2024). Identifying effective factors in motivating students to study with a scientometric approach. *Journal of Studies in Library and Information Science, 16*(4), 99-112.

فصلنامه
مطالعات کتابداری و علم اطلاعات. سال ۱۶، شماره ۴، زمستان ۱۴۰۳

مقاله پژوهشی

شناسایی فاکتورهای مؤثر در ترغیب انگیزه مطالعه دانش‌آموزان با رویکرد علم‌سنجی

فاطمه بهلول [۱]، مهدیه خزانه‌ها [۲*]، سمیه فاضلی [۳]

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت اطلاعات، گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز، ایران
۲. استادیار علم اطلاعات و دانش‌شناسی، مرکز تحقیقات مغز و اعصاب، دانشگاه علوم پزشکی ، کرمان، ایران
۳. کارشناس ارشد مدیریت اطلاعات، گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز، ایران

اطلاعات مقاله

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۱۱/۱۰ **تاریخ پذیرش:** ۱۴۰۳/۰۵/۱۰

چکیده

هدف: مطالعه یک فرایند فکری با شرایط و اصول خاص خود است. منظور از شرایط مطالعه مواردی است که دانستن، اعمال یا ارائه آنها می‌تواند به خواندن مفیدتر و کارآمدتر منجر شود. خواندن مؤثر به دو عامل بستگی دارد. علاقه به خواندن مطالب و استفاده ماهرانه از فنون خواندن. هدف پژوهش حاضر شناسایی فاکتورهای مؤثر در ترغیب انگیزه مطالعه دانش‌آموزان بر اساس سنجش علمی و شاخص مرکزیت در مقالات وب سایت وب آو ساینس از سال ۱۹۸۳ تا ۲۰۲۱ بود.

روش‌شناسی: این پژوهش از نوع تحقیقات توصیفی-تحلیلی، مقطعی و علم سنجی است. جامعه آماری مورد مطالعه ۲۸۲ مقاله منتشر شده در مورد انگیزه‌های مطالعه در وب سایت وب آو ساینس از سال ۱۹۸۳ تا ۲۰۲۱ بود.

یافته‌ها: در پژوهش حاضر، ۲۸۲ مقاله بر اساس انگیزه‌های مطالعه به ۶ خوشه تقسیم شدند. ایالات متحده آمریکا، آلمان، انگلستان و استرالیا بیشترین مقالات را در مورد انگیزه مطالعه داشتند. به علاوه، افرادی مانند Guther، Moeller، Schefle، Gutherie و Wigfield بیشترین تأثیر را در تولید مقالاتی در زمینه انگیزه خواندن در نوجوانان داشتند. براساس نتایج این مطالعه مقالات منتشر شده در مرکز داده وب آو ساینس به ۶ خوشه تقسیم شدند.

نتیجه‌گیری: براساس نتایج پژوهش عوامل متعددی در انگیزه مطالعه نقش داشتند که می‌توان به نقش بزرگسالان (مانند والدین، مربیان مهدکودک و معلمان)، آموزش، درک مطلب پس از خواندن، داشتن راهبرد برای مطالعه، استقلال فردی، خودتنظیمی، هدف‌مندی و نیاز، سواد بوده است. در مجموع، یافته‌ها نشان می‌دهد که انگیزه‌های بیرونی همچون حمایت والدین، آموزش معلمان و دسترسی به منابع اطلاعاتی، پیش‌نیاز تبدیل به انگیزه‌های درونی پایدار محسوب می‌شوند. پیشنهاد می‌شود نظام آموزشی با بهره‌گیری از روش‌های نوین تدریس، تقویت کتابخانه‌های مدارس و آموزش مهارت‌های جستجوی اطلاعات، زمینه را برای تبدیل انگیزه‌های بیرونی به انگیزه‌های درونی فراهم کند. این امر می‌تواند به پرورش استقلال یادگیری و ارتقای کیفیت تحصیلی منجر شود.

کلیدواژه‌ها: *انگیزه مطالعه، دانش‌آموزان، علم‌سنجی، وب آو ساینس*

***نویسنده مسئول:** **ایمیل:** khazaneha.m@gmail.com

استناد به این مقاله: بهلول، فاطمه، خزانه‌ها، مهدیه، فاضلی، سمیه (۱۴۰۳). شناسایی فاکتورهای مؤثر در ترغیب انگیزه مطالعه دانش‌آموزان با رویکرد علم‌سنجی. *مطالعات کتابداری و علم، اطلاعات، ۱۶* (۴)، ۱۱۲-۹۹.

مقدمه و بیان مسئله

مطالعه یک فرایند فکری پیچیده با شرایط و اصول خاص خود است. منظور از این شرایط مجموعه عواملی است که آگاهی از آن‌ها و به‌کارگیری درستشان می‌تواند به مطالعه‌ای کارآمدتر منجر شود. علاقه به خواندن متون نقش مهمی در افزایش میزان مطالعه دارد و به فرد کمک می‌کند تا فنون مطالعه را به شکل مؤثرتری به کار گیرد و در نهایت یادگیری پربارتری حاصل شود (Drew & Bingham, 2017). مهارت‌های مطالعه شامل رمزگذاری، ذخیره‌سازی، نگهداری و بازیابی اطلاعات به‌صورت منطقی است و میزان استفاده مؤثر از این مهارت‌ها می‌تواند بر انگیزه فرد تأثیرگذار باشد (Cottrell, 2013).

ادگیری به‌عنوان بخشی جدایی‌ناپذیر از فرایند مطالعه، فعالیتی چندبعدی و پیچیده به شمار می‌آید که در بستر نظام آموزشی اتفاق می‌افتد. پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان نه تنها به عوامل شناختی بلکه به عوامل عاطفی، اجتماعی و انگیزشی همچون علاقه، پشتکار و انگیزه وابسته است (Gormley et al., 2018) کارایی یادگیری زمانی افزایش می‌یابد که اصول به‌طور کامل درک و به کار گرفته شوند (Jahromi et al., 2015). افزون بر این، تفاوت‌های فردی در سبک‌های یادگیری و عادات مطالعه، منجر به شکل‌گیری رویکردهای متفاوت در فرایند یادگیری می‌شود (Devine, 1987).

از سوی دیگر، مطالعه یادگیری فردی در سطح خرد، با تحلیل شبکه‌های علمی در سطح کلان پیوند می‌خورد. اهمیت شبکه‌های هم‌نویسندگی در این زمینه قابل توجه است، به‌گونه‌ای که برخی پژوهشگران برای توصیف این مفهوم از واژه‌هایی مانند «تراکم» و «فشرده‌سازی» استفاده کرده و آن را بازتاب‌دهنده ساختار دانش می‌دانند. در حقیقت، بررسی شبکه‌های هم‌نویسندگی می‌تواند روابط میان نویسندگان و منابع را آشکار کند، عوامل کلیدی در تولید دانش را شناسایی نماید و در نهایت به ارتقای کیفیت علمی یاری رساند. این موضوع به‌ویژه در علوم میان‌رشته‌ای، که محصول تعامل و هم‌افزایی چندین حوزه علمی است، اهمیت بیشتری پیدا می‌کند (Baji & Osare, 2015).

مطالعه شبکه‌های مولد دانش و ارزیابی آن‌ها نه تنها برای فهم وضعیت موجود علم بلکه برای برنامه‌ریزی آینده، سیاست‌گذاری پژوهشی، تصمیم‌گیری و بررسی پویایی و تحول علمی اهمیت دارد. به همین دلیل، حوزه‌هایی چون فلسفه علم، جامعه‌شناسی علم، تاریخ علم و سیاست‌گذاری علم هر یک با رویکردی خاص به تحلیل و تبیین این فرایند پرداخته‌اند (Gupta & Bhattacharya, 2004).

Keramati & Vofoori (2017) در پژوهشی نشان دادند که آموزش روش برنامه‌ریزی و مدیریت زمان بر میزان پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان بی‌اثر اما بر انگیزه پیشرفت آنان مؤثر بود. در پژوهش دیگری توسط Ghasempour et al. (2017) آن‌ها دریافتند که بین سبک‌های هویت با انگیزه پیشرفت رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. بنابراین به‌نظر می‌رسد برای دستیابی به پیشرفت تحصیلی توجه به سبک‌های هویت ضروری است. در تحقیق Guthrie et al. (2006) انگیزه به‌عنوان یک ساختار چندبعدی با زیرمؤلفه‌های متنوع مورد بررسی قرار گرفته است. پژوهش‌ها در زمینه انگیزش چندگانه نشان می‌دهند که این حوزه با بهره‌گیری از ساختارهای انگیزشی همچون علاقه، درک از کنترل، همکاری، تداخل و کارایی، و نیز استفاده از متون عمومی و منابع ایده‌آل درباره سایر انگیزه‌ها گسترش یافته است. در مطالعه‌ای که توسط Guthrie & Klauda (2014) انجام شد، دریافتند که درک دانشجویان از تعامل حمایتی انگیزشی با افزایش درونی انگیزه، ارزش، شایستگی درک و افزایش تعامل مثبت (تعهد) در آموزش مطالعه مفاهیم مفهومی نسبت به تدریس سنتی افزایش یافته است. یافته‌ها شواهدی را برای اثربخشی خواندن مفاهیم مفهومی تاریخ و مسائل اطلاعاتی در بین دانشجویان راهنمایی گسترش داد. Wigfield et al. (2016) دریافتند معلمانی که شایستگی بالایی در مورد راهبردهای مطالعه دارند، تنها زمانی در آموزش آن راهبردها به دانش‌آموزان موفق هستند که دانش‌آموزان برای یادگیری و استفاده از آن راهبردهای انگیزه مطالعه داشته باشد. Saw (2014) در مطالعه‌ای دریافتند که افزایش انگیزه مطالعه در دانش‌آموزان نمی‌تواند فقط توسط معلم و فقط در کلاس درس اتفاق بیفتد. حمایت والدین دانش‌آموز، انجمن مدرسه، ... مورد نیاز است. در

مطالعه‌ای که توسط Chang et al. (2017) نتایج نشان داد که در هیچ‌یک از گروه‌ها تفاوت معناداری در ارزیابی کارآمدی و انگیزش مشاهده نشد. با این حال، هر دو گروه در مقایسه شرایط قبل و بعد از آزمون، از نظر دانش اکتسابی تفاوت معناداری نشان دادند. افزون بر این، سطح رضایت میان گروه‌ها متفاوت بود، به‌گونه‌ای که دانش‌آموزان از بازی‌های رقابتی لذت بیشتری بردند.

از آنجایی‌که عادت به مطالعه در دوران کودکی و نوجوانی شکل می‌گیرد، عواملی که باعث افزایش انگیزه مطالعه در این دوره‌ها می‌شود، ضروری است. روان‌شناسان بر این باورند که انگیزه دانش‌آموزان برای یادگیری دروس مدرسه بیشتر به عواملی مانند اعتماد به نفس، سخت‌کوشی، تمرکز، تمایل به ادامه مطالعه پس از پایان کلاس و انجام تکالیف مربوط می‌شود (Reeder, 2010). درس خواندن یکی از حیاتی‌ترین راه‌های پیشرفت در کشورهاست. پایین بودن سرانه تحصیل در ایران و علت ناشناخته آن ما را بر آن می‌دارد تا عوامل موثر در انگیزش تحصیلی را برای نهادینه‌سازی تحصیل در دانش‌آموزان بشناسیم. در این پژوهش سعی بر آن است تا با شناخت انگیزه تحصیلی و ترسیم طرح عوامل مؤثر بر انگیزه تحصیل، به رشد سرفصل تحصیلی در کشورمان کمک مؤثری شود. نتایج این تحقیق می‌تواند به نظام آموزشی در شناخت انگیزه‌های مطالعه عمومی کمک کند و مبنایی برای تصمیم‌گیری و برنامه‌ریزی به‌منظور تقویت انگیزه در دانش‌آموزان و ایجاد تغییرات لازم برای افزایش آن فراهم سازد. همچنین یافته‌های پژوهش جایگاه ما را در حوزه تحقیقات مرتبط با انگیزه مطالعه روشن می‌سازد و زمینه‌ای برای شناسایی نقاط ضعف در این زمینه و تلاش برای بهبود آن‌ها فراهم می‌آورد.

هدف پژوهش حاضر، شناسایی فاکتورهای مؤثر در ترغیب انگیزه مطالعه دانش‌آموزان با رویکرد علم‌سنجی از سال ۱۹۸۳ تا ۲۰۲۱ است.

سؤالات پژوهش

۱- بیشترین واژگان مورد استفاده در حوزه انگیزه مطالعه در وب سایت web of sceince از سال ۱۹۸۳ تا ۲۰۲۱ کدامند؟

۲- کدام کشورها از سال ۱۹۸۳ تا ۲۰۲۱ بیشترین مقالات را در حوزه انگیزه مطالعه منتشر کرده‌اند؟

۳-نویسندگان دارای بیشترین مقاله‌ها در حوزه انگیزه مطالعه در وب سایت web of sceince از سال ۱۹۸۳ تا ۲۰۲۱ چه کسانی هستند؟

۴- شاخص مرکزیت واژگان در حوزه انگیزه مطالعه در مقالات منتشر شده وب آو ساینس از سال ۱۹۸۳ تا ۲۰۲۱ چگونه است؟

۵- شاخص مرکزیت موضوعی در حوزه انگیزه مطالعه در مقالات منتشرشده در وب سایت وب آو ساینس از سال ۱۹۸۳ تا ۲۰۲۱ چگونه است ؟

۶- شاخص مرکزیت پژوهشگران در حوزه انگیزه مطالعه در مقالات منتشرشده در وب سایت web of sceince از سال ۱۹۸۳ تا ۲۰۲۱ چگونه است ؟

روش‌شناسی پژوهش

پژوهش حاضر از نوع کاربردی است که با رویکرد علم‌سنجی و تحلیل شبکه اجتماعی، تحلیل استنادی و هم‌رخدادی واژگان انجام شد. در این مطالعه، جامعه آماری مورد بررسی، مقالات منتشرشده در زمینه انگیزه مطالعه در وب سایت web of sceince از سال ۱۹۸۳ تا ۲۰۲۱ بود. روش جستجو برای بازیابی مقالات در ااین خصوص به شرح زیر بود:

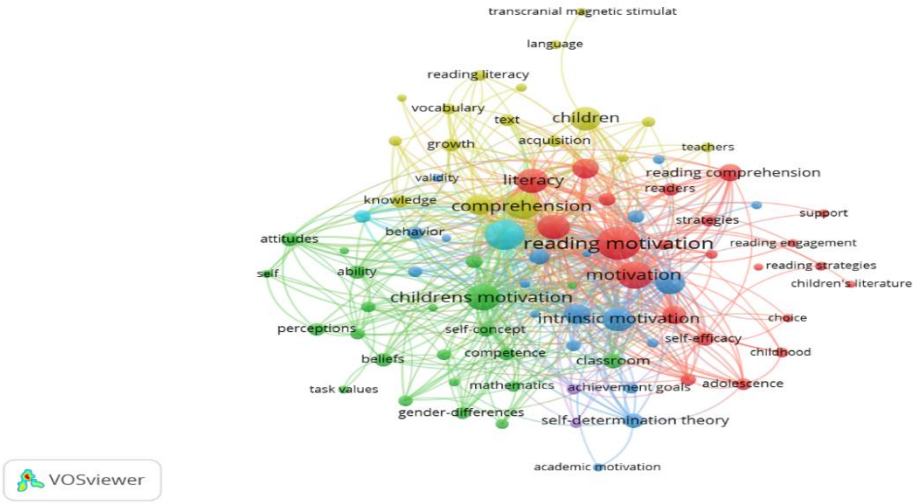
TS= ("motvation study" or "stimulation study" or "motivation studies" or "stimulation studies" or "read motivation" or "read stimulation") and TS= ("school" or "children" or "high school" or "pupils" or "teenager" or "high school student")

برای تجزیه و تحلیل داده‌های پژوهش از نرم افزارهای مختلف علم‌سنجی استفاده شد. پس از جمع‌آوری، نقشه‌های سنجش انگیزه‌های مطالعه ترسیم شد و با تجزیه و تحلیل خوشه‌های مرتبط، عوامل مؤثر بر یادگیری به‌دست آمد. درنهایت با استفاده از نرم افزارBibexcel داده‌ها یک‌دست‌سازی شد و و خروجی سایر نرم‌افزارهای علم‌سنجی شامل NetDraw برای ترسیم شاخص‌های هم‌تألیفی نویسندگان مقالات، VOSviewer برای تعیین هم‌رخدادی واژگان، و Ucinet برای تحلیل شاخص‌های مرکزیت درجه، مرکزیت بینابینی و مرکزیت نزدیکی به‌کار گرفته شد.

یافته‌های پژوهش

۱- بیشترین واژگان مورد استفاده در حوزه انگیزه مطالعه در وب سایت web of sceince از سال ۱۹۸۳ تا ۲۰۲۱ کدامند؟

در این مقاله ۲۸۲ مقاله براساس انگیزه‌های مطالعه به ۶ خوشه « تقسیم شدند. پرکاربردترین واژگان شناسایی‌شده در این مقالات عبارت بودند از «انگیزه درونی»، «انگیزه در دوران کودکی» و «انگیزه مطالعه» که اهمیت این عوامل را در حوزه انگیزه‌های مطالعه نشان می‌دهند (شکل ۱). (شکل ۱).

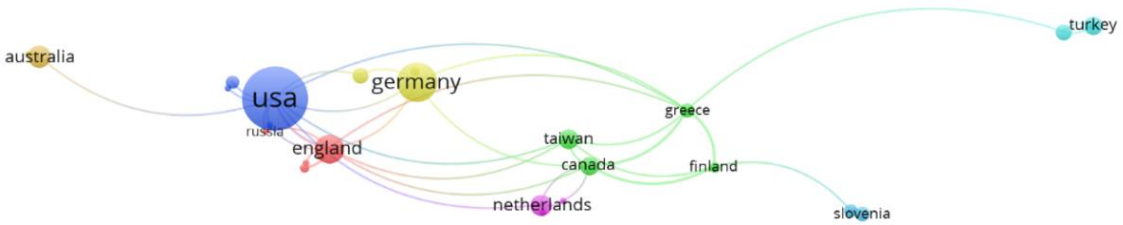

شکل ۱. بیشترین واژگان مورد استفاده در حوزه انگیزه مطالعه

Figure 1. The most frequently used keywords in the field of reading motivation

۲- کدام کشورها از سال ۱۹۸۳ تا ۲۰۲۱ بیشترین مقالات را در حوزه انگیزه مطالعه منتشر کرده‌اند؟

بیشترین تعداد مقالات در حوزه انگیزه مطالعه در ایالات متحده آمریکا، آلمان، انگلستان و استرالیا وجود داشته است که نشان می‌دهد این کشورها بیشترین تأثیر را در این نوع مقالات دارند.

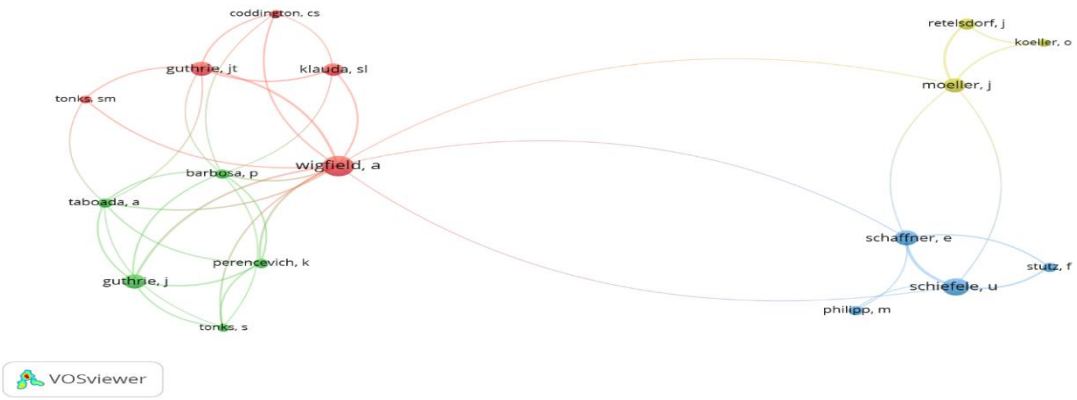

شکل ۲. نقشه کشورهای تأثیرگذار در مطالعه مقالات در حوزه انگیزه مطالعه

Figure 2. Map of influential countries in the study of articles on reading motivation

۳-نویسندگان دارای بیشترین مقاله‌ها در حوزه انگیزه مطالعه در وب سایت web of sceince از سال ۱۹۸۳ تا ۲۰۲۱ چه کسانی هستند؟

براساس یافته‌ها، افرادی مانند Schlefele، Gutherie، Wigfield، Guther, Moeller به‌عنوان تأثیرگذارترین افراد در تولید مقالات مربوط به انگیزه‌های مطالعه در میان دانش‌اموزان شناسایی شدند.

شکل ۳. نقشه نویسندگان تأثیرگذار در مقالات مربوط به حوزه انگیزه مطالعه

Figure 3. Map of influential authors in articles related to the field of reading motivation

٤- شاخص مرکزیت واژگان در حوزه انگیزه مطالعه در مقالات منتشر شده وب آو ساینس از سال ۱۹۸۳ تا ۲۰۲۱ چگونه است؟

جدول ۱. وضعیت شاخص مرکزیت واژگان حوزه انگیزه مطالعه در مقالات منتشرشده وب آو ساینس از سال ۱۹۸۳ تا ۲۰۲۱

Row	Id	Degree	BetaCent	Closeness	Eigenvecto	Between
1	Achievement	490	138426.078	1493	1	15462.156
2	Childrens motivation	445	114142.477	1588	0.824	13679.868
3	Comprehension	384	90884.93	1520	0.656	13859.941
4	Students	353	86320.438	1545	0.623	11363.79
5	Literacy	348	79058.5	1539	0.57	12046.745
6	intrinsic motivation	306	61736.125	1546	0.445	11685.073
7	Children	302	22317.969	1442	0.159	75498.57
8	Performance	261	39634.727	1529	0.285	24019.463
9	Engagement	251	54369.684	1566	0.392	8663.631
10	School	242	47757.398	1560	0.344	8958.871
11	Instruction	207	46033.09	1621	0.332	7204.776
12	Motivation	165	29302.197	1614	0.211	7173.169
13	middle school	159	33616.836	1641	0.242	4092.344
14	academic-achievement	125	16530.902	1759	0.119	3186.98
15	Classroom	124	19506.881	1649	0.14	2781.66
16	Attitudes	117	25594.982	1678	0.185	1766.348
17	Knowledge	114	19094.99	1766	0.137	2464.899
18	Behavior	112	18675.729	1654	0.134	2755.542
19	Competence	109	20520.041	1667	0.148	1643.195
20	Beliefs	105	17286.686	1777	0.124	1264.859

با توجه به شاخص‌های مرکزیت، مهم‌ترین شاخص در مطالعات مربوط به مفهوم انگیزه‌های مطالعه، شاخص درجه است؛ به‌طوری‌که موفقیت، انگیزه کودکان، درک مطلب، دانش‌آموزان و سواد بیشترین تأثیر را بر انگیزه مطالعه داشته‌اند. بیشترین مرکزیت بینابینی مربوط به موفقیت، انگیزه کودکان، درک مطلب، سواد و عملکرد بوده است. در این میان، درک مطلب و سواد به‌عنوان تأثیرگذارترین عوامل در انگیزه مطالعه شناسایی شدند.

۵- شاخص مرکزیت موضوعی در حوزه انگیزه مطالعه در مقالات منتشرشده در وب سایت وب آو ساینس از سال ۱۹۸۳ تا ۲۰۲۱ چگونه است ؟

جدول ۲. شاخص مرکزیت موضوعات در حوزه انگیزه مطالعه در مقالات

Row	Sc	Degree	2 Local	Closenes	Eigenvec	Between
1	Education & Educational research	7	31	164	0.479	74.5
2	Neurosciences & Neurology	6	24	160	0.181	103.333
3	Pediatrics	6	22	170	0.076	65
4	Linguistics	5	26	167	0.432	9.5
5	Psychology	5	28	160	0.415	76.333
6	Rehabilitation	5	26	167	0.432	9.5
7	Anthropology	4	16	234	0	0
8	Audiology & Speech-language pathology	4	17	180	0.26	9.667
9	Computer science	4	18	178	0.185	24
10	Engineering	4	14	193	0.117	1.5
11	Environmental sciences & Ecology	4	16	234	0	0
12	Sociology	4	16	234	0	0
13	Veterinary sciences	4	16	234	0	0
14	Health care sciences & services	3	14	179	0.162	8
15	Hematology	3	12	187	0.028	0
16	Information science & Library science	3	11	194	0.082	0
17	Oncology	3	12	187	0.028	0
18	Otorhinolaryngology	3	10	180	0.091	4.667
19	Surgery	3	12	174	0.074	11
20	Endocrinology & metabolism	2	8	188	0.021	0

براساس نتایج شاخص‌های مرکزیت موضوعی در حوزه‌های انگیزه مطالعه در جدول ۲ ، «آموزش و پژوهش‌های آموزشی»، «علوم اعصاب و عصب‌شناسی»، «پزشکی کودک»، «زبان‌شناسی» و «روان‌شناسی» بیشترین ارتباط را داشته‌اند که نشان‌دهنده‌ی همبستگی بالای آن‌ها با انگیزه مطالعه است. شاخص مرکزیت بینابینی در حوزه انگیزه مطالعه شامل «آموزش و پژوهش‌های آموزشی»، «علوم اعصاب و عصب‌شناسی»، «پزشکی کودک»، «روان‌شناسی» و «شنوایی‌شناسی و گفتار درمانی» است که بیشترین فراوانی را در مطالعات مربوط به انگیزه مطالعه به خود اختصاص داده‌اند.

٦- شاخص مرکزیت پژوهشگران در حوزه انگیزه مطالعه در مقالات منتشرشده در وب سایت web of sceince از سال ۱۹۸۳ تا ۲۰۲۱ چگونه است ؟

جدول ۳. شاخص مرکزیت پژوهشگران در حوزه انگیزه مطالعه بر اساس مقالات منتشرشده

Table 3. Centrality indices of researchers in the field of reading motivation based on published articles

Row	Sc	Degree	2 Local	Closenes	Eigenvec	Between
1	Wigfield A	22	183	4139	0	461.267
2	Guthrie JT	19	154	4156	0	150.35
3	Schiefele U	13	88	4150	0	258.5
4	Barbosa P	12	125	4163	0	6.6
5	Christovao TCL	12	144	4259	0.289	0
6	Correa JCF	12	144	4259	0.289	0
7	De Carvalho PDC	12	144	4259	0.289	0
8	De Oliveira LVF	12	144	4259	0.289	0
9	Gambrell LB	12	144	4255	0	9
10	Giannasi LC	12	144	4259	0.289	0
11	Grecco LAC	12	144	4259	0.289	0
12	Kazon S	12	144	4259	0.289	0
13	Lucareli PRG	12	144	4259	0.289	0
14	Marinak BA	12	144	4255	0	9
15	Oliveira CS	12	144	4259	0.289	0
16	Pasini H	12	144	4259	0.289	0
17	Salgado ASI	12	144	4259	0.289	0
18	Sampaio LMM	12	144	4259	0.289	0
19	Abe Y	11	121	4264	0	0
20	Ayusawa M	11	121	4264	0	0

براساس نتایج شاخص مرکزیت در جدول ۳ نویسندگان Barbosa P, Schiefele U, Aguthrie Jt, Wigfield A, Christovao tcl بیشترین سهم را در مطالعات مربوط به انگیزه مطالعه داشته‌اند. از منظر شاخص مرکزیت بینابینی Marinak Ba, Wigfield A, Guthrie Jt, Schiefele U, Barbosa P. به‌عنوان تأثیرگذارترین پژوهشگران شناسایی شدند.

بحث و نتیجه‌گیری

توسعه انگیزه‌ی مطالعه پیوندی میان یادگیری و پیشرفت آموزشی ایجاد می‌کند. در این پژوهش، با بازنگری مطالعات پیشین و شناسایی شاخص‌های مرکزیت مشخص شد که پرورش انگیزه و داشتن هدف منجر به دستاوردهای بزرگ در بزرگسالی می‌شود. یافته‌ها نشان می‌دهند که درک مطلب در دوران کودکی باعث افزایش توانایی خواندن و نوشتن در بزرگسالی خواهد شد.

همچنین یافته‌ها نشان دادند که انگیزه درونی، انگیزه در دوران کودکی، درک مطلب و انگیزه مطالعه از عوامل مهم در حوزه انگیزه مطالعه هستند. بیشترین مقالات در زمینه انگیزه‌های مطالعه در کشورهایی مانند ایالات متحده آمریکا، آلمان، انگلستان و استرالیا منتشر شده‌اند که نشان می‌دهد این کشورها بیشترین تأثیر را در این حوزه داشته‌اند. افرادی همچون Schlefele، Gutherie، Wigfield، Guther, Moeller بیشترین نقش را در تولید مقالات مربوط به انگیزهی مطالعه در دانش‌آموزان داشته‌اند. بر اساس شاخص‌های رتبه‌بندی، افرادی مانند Wigfield, Aguthrie Jt, Schiefele U, Barbosa P, Christovao tcl بالاترین درجه را کسب کرده‌اند.

در شناسایی موضوعات مرکزی مرتبط با نویسندگان حوزه‌ی انگیزه مطالعه، شاخص‌هایی مانند «آموزش و پژوهش‌های آموزشی»، «علوم اعصاب و عصب‌شناسی»، «پزشکی کودک»، «زبان‌شناسی» و «روان‌شناسی» بیشترین مرکزیت موضوعی را با انگیزه‌های مطالعه داشته‌اند. همچنین، در شناسایی مرکزیت مفهومی مقالات از دیدگاه نویسندگان، مفاهیمی همچون موفقیت، انگیزه کودکان، درک مطلب، و سواد بیشترین تأثیر را در این مطالعات داشته‌اند.

یافته‌های پژوهش در خوشه‌های اصلی برگرفته از مقالات موجود در وب آو ساینس در بازه سال‌های ۱۹۸۳ تا ۲۰۱۸ نشان داد که انگیزه‌های مطالعه به شش خوشه تقسیم شده‌اند.

براساس نتایج پژوهش در خصوص خوشه شماره ۱ که در نمودار خوشه‌بندی اصلی با رنگ قرمز مشخص شده است، نشان‌دهنده انگیزه بیرونی است که به رشد انگیزه در دوران کودکی منجر می‌شوند. در این خوشه بر نقش بزرگسالان در تقویت یادگیری کودکان تأکید شده است. دلیل این نقش آن است که فرایند مطالعه از سال‌های نخست زندگی با همراهی بزرگسالانی همچون والدین آغاز می‌شود و آنان مهم‌ترین عامل در شکل‌گیری انگیزه مطالعه در کودکان به شمار می‌آیند. پس از والدین، مربیان مهدکودک نقش قابل‌توجهی در پرورش انگیزه ایفا می‌کنند و در ادامه، معلمان مدارس و کتابداران ـ به‌ویژه در کتابخانه‌های عمومی و مدارس، جایگاه مهمی در تقویت انگیزه مطالعه کودکان دارند. نتایج Saw (2014) و Hernandes (2011) درباره نقش بزرگسالان با یافته‌های این پژوهش همسو بود. از آنجا که معلمان و والدین سبب مطالعه کودکان می‌شوند، پیش از آن‌که خود قادر به خواندن باشند، از طریق کتاب‌ها و تصاویر محتوا را معرفی می‌کنند، این نوع انگیزه را «انگیزه بیرونی» می‌نامند زیرا ناشی از خواست و تمایل کودک نیست. در این خوشه، «هدف» نیز نقش نسبتاً مهمی در رشد انگیزه کودکان دارد، هرچند اهمیت آن در مقایسه با نقش بزرگسالان کمتر است، زیرا «هدف» یک انگیزه درونی و شناختی است و بیشتر شامل کودکانی می‌شود که قدرت تصمیم‌گیری و سواد خواندن دارند و انگیزه مطالعه آنان برای رسیدن به هدف از پیش تعیین شده است. اهداف کودکان برای مطالعه می‌تواند پر کردن اوقات فراغت، یادگیری برای حل مسئله، آموزش و پژوهش، ارتقای سطح دانش، شناخت مسائل مختلف و یافتن پاسخ پرسش‌هایی باشد که در ذهن آنان درباره موضوعات گوناگون زندگی شکل می‌گیرد. این اهداف از آنجا که برخاسته از خواست و تمایل کودک هستند، می‌توانند جز زیرمجموعه انگیزه‌های درونی قرار گیرند. یکی دیگر از انگیزه‌های بیرونی که توسط دیگران به کودکان آموزش داده می‌شود، «آموزش خواندن» است. این آموزش ممکن است از سوی والدین، مربیان مهدکودک، معلمان مدارس یا کتابداران ارائه شود و هنگامی که کودکان توانایی خواندن و نوشتن پیدا کنند، انگیزه بیشتری برای مطالعه پیدا می‌کنند؛ در اینجا انگیزه بیرونی به انگیزه درونی تبدیل می‌شود. اگر کودکان توانایی خواندن داشته باشند، انگیزه در آن‌ها شکل می‌گیرد و می‌تواند محرکی برای مطالعه داوطلبانه باشد.

یافته‌های خوشه ۲ (به رنگ سبز) شامل ۲۲ مورد است. این خوشه را می‌توان بر روند شکل‌گیری و رشد انگیزه مطالعه در نوجوانان توضیح داد. یافته‌های این خوشه نشان‌دهنده افزایش توانایی مطالعه در دوره ابتدایی و راهنمایی است. دلیل این امر آن است که کودکان در دبستان باسواد می‌شوند و در دوره راهنمایی علاوه بر سواد، توانایی تصمیم‌گیری دارند که آن‌ها را به مطالعه هدفمند و داوطلبانه سوق می‌دهد. عامل دیگر افزایش توانایی مطالعه، تکالیف خواندن و نوشتن در دوره راهنمایی است. افزون بر آن، معلمان و کتابدارانی که مسئول آموزش مهارت‌های خواندن هستند، آنان را راهنمایی می‌کنند. انگیزه‌ای که از بخش آموزشی آغاز می‌شود (مانند آموزش و انجام تکالیف) یک انگیزه بیرونی است که در نهایت به انگیزه درونیِ شناختی و احساس مسئولیت تبدیل می‌شود. از آنجا که دانش‌آموزان در کلاس تحت راهنمایی معلمان قرار دارند و در رقابت با یکدیگر برای یافتن پاسخ پرسش‌ها و ارزیابی آن‌ها هستند، این امر عاملی برای رشد انگیزه مطالعه است. یکی دیگر از عوامل در این خوشه، استفاده از راهبردهای خاص مطالعه است که به یادگیری مهارت مطالعه و مطالعه صحیح منجر می‌شود. این موضوع نیز به بخش آموزشی و آموزش مهارت مطالعه توسط معلمان، ارزیابی دانش‌آموزان و ایجاد رقابت و احساس مسئولیت مرتبط است. نتایج Chang (2017)

.et alکه به عامل رقابت اشاره دارند، با یافته‌های این خوشه هم‌راستا است. از سوی دیگر، دانش‌آموزان با روش‌ها و راهبردهای مطالعه که توسط معلمان و کتابداران آموزش داده می‌شود آشنا می‌شوند و در نتیجه این عوامل به‌هم پیوسته‌اند. نتایج (2016) .Wigfield et alدرباره راهبرد مطالعه نیز با یافته‌های این مطالعه هم‌خوانی دارد. انگیزه‌های بیرونی مانند آموزش و انگیزه‌های درونی مانند نهادینه‌سازی راهبردهای خاص مطالعه توسط معلمان و کتابداران و ایجاد حس مسئولیت‌پذیری می‌توانند به‌عنوان انگیزه‌های مهم در دوره راهنمایی محسوب شوند. بدیهی است هنگامی که دانش‌آموز روش‌های صحیح مطالعه را بداند، می‌تواند بیشتر درک کند و سریع‌تر مطالعه کند و در نتیجه انگیزه بیشتری برای مطالعه پیدا کند. در این خوشه، تأثیر عواملی مانند آموزش ریاضی، هندسه و اشکال سه‌بعدی، قدرت پیش‌بینی و پیش‌نگری در کودکان دبستانی در افزایش انگیزه بیرونی مطالعه در مقاطع بالاتر (مانند توانایی یادگیری، درک بهتر آموزش‌های معلمان و کتابداران و توانایی شناختی به‌ویژه شناخت منطقی) و تبدیل آن به انگیزه‌های درونی مانند افزایش قدرت تجسم و توانایی پیش‌بینی دیده می‌شود. کودکان به دنبال اطلاعاتی هستند تا پیش‌بینی‌های خود را اثبات کرده و ذهنیات خود را بپذیرند یا رد کنند و یکی از بهترین راه‌ها برای دستیابی به این هدف، مطالعه است. در این خوشه، هیچ موردی درباره جنسیت دانش‌آموزان مشاهده نشد؛ بنابراین، جنسیت در مطالعات بررسی‌شده در این پژوهش عاملی تأثیرگذار بر انگیزه مطالعه نبوده است. به نظر می‌رسد خودتنظیمی دانش‌آموزان برای مطالعه عاملی برای رشد انگیزه است. نظام پاداش‌دهی در مدارس نیز عاملی برای تقویت انگیزه مطالعه به شمار می‌آید. در این خوشه، عوامل گوناگون از عام به خاص به‌صورت سلسله‌مراتبی به‌هم پیوسته‌اند، به‌گونه‌ای که یکی بدون دیگری شکل نمی‌گیرد.

در خوشه شماره ۳ (به رنگ آبی) ۱۹ مورد شناسایی شد. این موارد به عواملی همچون رابطه موفقیت تحصیلی با عناصری مانند نقش بزرگسالان، آموزش و رفتار کودکان اشاره دارند. در این خوشه به انگیزه درونی پرداخته شده است که در خوشه‌های پیشین نیز به‌عنوان یک انگیزه اصلی معرفی شده بود و در بسیاری موارد در نتیجه انگیزه‌های بیرونی مانند آموزش و همراهی بزرگسالان (والدین، مربیان، معلمان و کتابداران) شکل می‌گیرد. این انگیزه، اگر در کودکان فعال شود، می‌تواند بهترین نوع انگیزه باشد زیرا کودکان آگاهانه، خودکار، مستقل، هدفمند، خودتنظیم و با اعتمادبه‌نفس و مدیریت شخصی مطالعه می‌کنند. نتایج حاصل از این نوع انگیزه بهترین نتایج هستند، چرا که فرد از درون آگاه است و چیزی از بیرون بر او تحمیل نشده؛ به عبارت دیگر، فرد تحصیل‌کرده اطلاعات خود را به دانش و تجربه تبدیل کرده و بر اساس نیازهای زندگی مطالعه کرده و بر مبنای دانشی که به دست آورده عمل می‌کند. انگیزه درونی بیشتر در میان دانش‌آموزان ابتدایی و راهنمایی تأیید شده است، زیرا این دانش‌آموزان از کودکی تحت آموزش والدین، مربیان، معلمان و کتابداران بوده‌اند. این دانش‌آموزان به‌کمک توانایی شناختی که از طریق آموزش به دست آورده‌اند، دستورالعمل‌ها را به دانش تبدیل می‌کنند. هنگامی که اطلاعات به عمل تبدیل شود و به تجربه بدل گردد، لذتی که حاصل می‌شود باعث تداوم مطالعه و پایداری انگیزه می‌شود. نتایج پژوهش Ghasempoor et al (2017) با تمرکز بر سواد و سبک مطالعه با یافته‌های خوشه شماره ۳ هم‌سو است.

خوشه شماره ۴ با رنگ زرد نشان داده شده و شامل ۱۷ مورد است. این موارد به میزان درک و فهم کودکان از دیدگاه شخصیتی، قدرت سخن گفتن و درک متن از منظر زبان و زبان‌شناسی مربوط می‌شود. نتایج این مطالعه نشان داد هرجا که دانش‌آموزان در یادگیری و درک، دچار مشکلات عصبی، زبانی یا گفتاری بودند که همگی به مغز و نورون‌ها مربوط می‌شوند، روش درمانی «تحریک مغناطیسی» برای تحریک نورون‌های مغزی به‌کار گرفته شده که به افزایش یادگیری منجر شده است. نتایج پژوهش Keramati & Vofoori (2017) درباره ویژگی‌های دانش‌آموزان، نتایج Guthrie et al. (2006) درباره فهم مطلب و نتایج Rosenzweig & Wigfield (2016) درباره ویژگی‌های کودکان در زمینه درک مطلب، با یافته‌های پژوهش حاضر هم‌سو هستند.

در خوشه اصلی، خوشه شماره ۵ که با رنگ بنفش مشخص شده، عوامل منفی مؤثر بر مطالعه کودکان را نشان می‌دهد.

عواملی که در این خوشه به‌عنوان کاهنده انگیزه مطالعه در کودکان معرفی شده‌اند عبارت‌اند از: نداشتن انگیزه درونی (مانند نداشتن هدف، استقلال، خودتنظیمی و تمایل به مطالعه). احتمالاً به همین دلیل است که در جهان امروز انگیزه‌های بیرونی بسیاری وجود دارد. انگیزه‌هایی مانند آموزش در خانواده، مهدکودک‌ها، مدارس و کتابخانه‌ها؛ برگزاری مسابقات کتاب‌خوانی توسط مدارس و کتابخانه‌ها؛ وجود منابع سنتی و آنلاین برای نحوه مطالعه کودکان؛ و همچنین تأثیر مطالعه در زندگی و نقش اطلاعات به‌عنوان یکی از نیازهای اساسی کودکان که از طریق رسانه‌های گوناگون در دسترس آن‌ها قرار می‌گیرد. بنابراین، انگیزه‌های بیرونی برای مطالعه بسیارند. مسأله اصلی، تبدیل انگیزه‌های بیرونی (که همان اطلاعات هستند) به انگیزه‌های درونی (یعنی شناخت، تجربه، دانش و به‌کارگیری اطلاعات موجود) است. این تبدیل بدون وجود محیطی همراه با متخصصانی که وظیفه‌شان آموزش نحوه بیان نیاز به اطلاعات، استفاده از منابع، جستجو در منابع، دسترسی به منابع، ارزیابی و استخراج اطلاعات موجود و نقد اطلاعات منابع باشد، امکان‌پذیر نیست. چنین محیطی می‌تواند کتابخانه‌ای سنتی یا دیجیتال باشد. در مطالعات بررسی‌شده، هیچ اشاره‌ای به کتابخانه‌های سنتی یا دیجیتال و نقش کتابداران نشده است؛ دلیل احتمالی این امر آن است که بیشتر پژوهش‌ها در حوزه‌های آموزش، روان‌شناسی، عصب‌شناسی و رشته‌هایی غیر از علم اطلاعات و کتابداری انجام شده‌اند. پژوهشگران حوزه علم اطلاعات و کتابداری تحقیقات کمتری در این زمینه داشته‌اند. مدارس، خانواده‌ها و محیط‌های آموزشی با ایجاد پرسش در کودکان، نیاز آن‌ها به اطلاعات را برمی‌انگیزند و این امر به‌عنوان نوعی انگیزه بیرونی عمل می‌کند. آشنایی با منابع اطلاعاتی و مهارت‌های جستجو نیز بخشی از این فرایند است که در حوزه «علم اطلاعات و دانش‌شناسی» آموزش داده می‌شود. در این میان، معلمان با پرورش روحیه پرسش‌گری و کتابداران با آموزش شیوه‌های جستجو و معرفی منابع، زمینه را برای پاسخ‌یابی کودکان فراهم می‌سازند. این روند موجب می‌شود انگیزه‌های بیرونی به انگیزه‌های درونی و پایدار برای مطالعه تبدیل شود.

خوشه شماره ۶ که با رنگ آبی روشن نشان داده شده است، به نقش «تنهایی» در انگیزه مطالعه می‌پردازد. دلیل احتمالی ذکر «تنهایی» به‌عنوان انگیزه در برخی مطالعات این است که کودکانی که به‌کمک والدینشان به مطالعه عادت کرده‌اند، کتاب را بهترین همدم برای رفع نیازهای روزمره، نیازهای اطلاعاتی و مشاوره می‌یابند. مطالعه می‌تواند نوعی مشاوره با نویسندگانی باشد که در دسترس نیستند، اما صادقانه با کودک سخن می‌گویند و مشکلات او را حل می‌کنند. دانش‌آموز زمانی «تنهایی» را به‌عنوان انگیزه درک می‌کند که انگیزه درونی وجود داشته باشد و کتاب‌ها و منابع اطلاعاتی را دوستان صمیمی و مشاورانی بداند که می‌توانند در همه ابعاد زندگی به او کمک کنند. دلیل دیگر این است که دانش‌آموزان برای پژوهش و مطالعه خود به آرامش نیاز دارند و این آرامش در تنهایی برایشان فراهم می‌شود. در این خوشه، «تنهایی» از دو دیدگاه مطرح است: یک دیدگاه آن است که فرد تنهاست و به دوستی نیاز دارد تا وقت خود را با او بگذراند؛ دیدگاه دیگر آن است که فرد از مطالعه در تنهایی لذت می‌برد و این امر برای او آرامش‌بخش است. لازم است بررسی‌های بیشتری انجام شود تا مشخص گردد «تنهایی» ذکرشده در این خوشه به کدام دیدگاه مربوط می‌شود.

در خصوص خوشه‌های ترسیم‌شده در حوزه انگیزه مطالعه مشخص شد که در بیشتر پژوهش‌های مورد بررسی، انگیزه مطالعه شامل عواملی چون: بزرگسالان (مانند والدین، مربیان مهدکودک و معلمان)، آموزش، درک مطلب پس از خواندن، داشتن راهبرد برای مطالعه، استقلال فردی، خودتنظیمی، هدف‌مندی و نیاز، سواد و بخش آموزشی بوده است. اما در مجموع، انگیزه‌های بیرونی در این پژوهش‌ها بر نتایج غالب بود.

پیشنهاد می‌شود برای تقویت انگیزش دانش‌آموزان از روش‌های نوین تدریس مانند آموزش یادگیری مبتنی بر مفهوم در برنامه‌های کلاسی استفاده شود. آموزش کاربردی ریاضی و هندسه در مقطع ابتدایی، بهره‌گیری از روش‌های روان‌شناسی و علوم اعصاب، و ایجاد کلاس‌های پرسش‌محور از دیگر راهکارهاست. همچنین تقویت کتابخانه‌های مدارس و عمومی و آموزش

مهارت‌های جستجوی اطلاعات به دانش‌آموزان می‌تواند نقش مهمی در افزایش انگیزه ایفا کند. در نهایت، تبدیل انگیزه‌های بیرونی به انگیزه‌های درونی و تقویت استقلال و خودباوری در یادگیری، زمینه‌ساز یادگیری مادام‌العمر خواهد بود.

تعارض منافع

هیچ‌گونه تعارض منافع از سوی نویسندگان گزارش نشده است.

References

Baji, F., & Osareh, F. (2015). Network structure of writing the Iranian neuroscience field using the social network analysis approach. *Library and Information Science Studies, 21*(14, Fall & Winter), 71-92. https://slis.scu.ac.ir/article_11313.html?lang=en

Cottrell, S. (2013). *The study skills handbook*. United Kingdom: Palgrave Macmillan. https://doi.org/10.1007/978-1-137-28926-1

Devine, T. G. (1987). *Teaching study skills: A guide for teachers*. ERIC. https://books.google.com/books/

Drew, S., & Bingham, R. (2017). *The guide to learning and study skills: For higher education and at work*. Routledge. https://doi.org/10.4324/9781315239286

Gormley, M. J., Pinho, T., Pollack, B., Puzino, K., Franklin, M. K., Busch, C., ... & Anastopoulos, A. D. (2018). Impact of study skills and parent education on first-year GPA among college students with and without ADHD: A moderated mediation model. *Journal of Attention Disorders, 22*(4), 334-348. https://doi.org/10.1177/1087054715594422

Gupta, B., & Bhattacharya, S. (2004). Bibliometric approach towards mapping the dynamics of science and technology. *DESIDOC Journal of Library & Information Technology, 24*(1). https://doi.org/10.14429/dbit.24.1.3616

Guthrie, J. T., & Klauda, S. L. (2014). Effects of classroom practices on reading comprehension, engagement, and motivations for adolescents. *Reading Research Quarterly, 49*(4), 387-416. https://doi.org/10.1002/rrq.81

Guthrie, J. T., Wigfield, A., Humenick, N. M., Perencevich, K. C., Taboada, A., & Barbosa, P. (2006). Influences of stimulating tasks on reading motivation and comprehension. *The Journal of Educational Research, 99*(4), 232-246. https://doi.org/10.3200/JOER.99.4.232-246

Hernandez, D. J. (2011). *Double jeopardy: How third-grade reading skills and poverty influence high school graduation*. Annie E. Casey Foundation. https://education.illinoisstate.edu

Jahromi, M. K., Zare, A., Taghizadeganzadeh, M., & Koshkaki, A. R. (2015). A study of marital satisfaction among non-depressed and depressed mothers after childbirth in Jahrom, Iran, 2014. *Global Journal of Health Science, 7*(3), 140. https://doi.org/10.5539/gjhs.v7n3p140

Keramati, H., & Vofoori, J. (2017). Educational impact of study methods with emphasis on cognitive and metacognitive strategies on academic achievement and students' progress. *Quarterly Journal of Cognitive Psychology, 5*(2), 31-40. https://jcp.khu.ac.ir/article-1-2746-en.pdf

Reeder, M. C. (2010). The role of trait achievement motivation and ability in predicting academic performance trajectories. *Michigan State University. Psychology*. https://doi.org/doi:10.25335/h56k-hv08

Saw, V. A. (2014). Creating classroom environments that foster students' reading motivation. http://hdl.handle.net/1807/67052

Wigfield, A. (2016). *Motivating reading comprehension: Concept-oriented reading instruction*. Routledge. https://doi.org/10.4324/9781410610126

Ghasempour, F., Azimi, M., Sanagoo, A., & Mobsari, A. A. (2017). The relationship between identity styles and achievement motivation in high school students of Sari city. Retrieved from https://civilica.com/doc/1159917

Chang, R., Fukuda, E., Durham, J., & Little, T. D. (2017). *Enhancing Students' Motivation with Autonomy-Supportive Classrooms.* In *Development of Self-Determination Through the Life-Course* (pp. 99-110). Dordrecht: Springer. https://doi.org/10.1007/978-94-024-1042-6_8

Wigfield, A., Gladstone, J. R., & Turci, L. (2016). *Beyond cognition: Reading motivation and reading comprehension*. *Child Development Perspectives, 10*(3), 190–195. https://doi.org/10.1111/cdep.12184

Copyrights
© 2024, by the authors. Licensee SCU, Ahvaz, Iran. This article is an open-access article distributed under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) (https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)